

Álhírek a Filharmóniáról

Tb-járulék a honoráriumokra — feleannyi koncert

Felröppent a hír: a kultuszminisztérium meg akarja szüntetni a Nemzeti Filharmóniát. Dr. Tóthpál Józsefet, az intézmény igazgatóját kérdeztük az információról, annak hátteréről.

— Azzal kezdeném, hogy ez a hír egy álhír — mondja a direktor. — Nincs szó az intézmény megszüntetéséről; tudtommal ez nem szerepel a minisztérium tervei között. El kell mondani azt is: nem a mostani az első alkalom, hogy erről pletykaszinten hallani lehet, de a híresztelésnek — hasonlóan az előzőekhez — nincs valóság alapja.

■ Miért vetődik fel mégis újra és újra?

— Ennek több oka is van. Kezdjük a történetiekkel. Tagadhatatlanul létezik egy olyan szemlélet, amely szerint meg kellene szüntetni minden olyan intézményt, amely az elmúlt negyven évben alakult — miután ezek részai voltak a régi berendezkedésnek —, tekintet nélkül értékeire. A Filharmóniát 1952-ben hozták létre. Akkoriban természetesen a politika befolyásolta a műsorok szervezését, a művészek foglalkoztatását. Az elmúlt időszakban ez elhalványult, jelenleg semmiféle politikai intenció nem érvényesül a munkánkban.

Ide tartozik még, hogy az intézménynek létrejötte óta nem alakult ki olyan infrastruktúrája, melyet a feladatai megkívánnának. Nincsen például önálló épületünk, amelyben lenne hangverseny- és próbaterem, helye a két művészeti együttesünknek, az Állami Hangversenyzenekarnak és az Állami Énekkarnak. Az instabil helyzet természetesen állandóan felveti a „lét vagy nemlét” dilemmáját. Ahol jelenleg vagyunk, azokat a helyiségeket évi 32 millió forintért béreljük. Ezek az objektív okok.

Vannak persze szubjektívek is. A Filharmónia soha nem lesz képes minden zeneszerző művét bemutatni, minden előadóművészt kedve és igénye szerint foglalkoztatni. Annyi pénze soha nem volt, és nem is lesz. Célunk az, hogy minél többüknek lehetőséget teremtsünk, ám egy piaci helyzetben nekünk arra is figyelniünk kell, hogy ki az, akinek a koncertjére bejön a közönség. Miután képtelenség mindenkinek a kedvére tenni, nyilvánvaló, hogy vannak, akik ellenszenvvel viseltetnek az intézményei szemben.

Bírálatok szokták érni a hangversenyeink színvonalát is. Ezek részben jogosak. Én készséggel elismerem, hogy nem minden ifjúsági koncertünk illethető a legmagasabb művészi teljesítmény minő-

sítéssel, de figyelembe kell venni, hogy nem csak a szűken értelmezett élvonalat kell foglalkoztatnunk. Amellett persze, hogy ezen rendezvények célja elsősorban az ismeretterjesztés — noha igyeckszünk élmenyt is nyújtani.

■ Hogyan hatnak ezek a hírek a két együttesre?

— Jól biztosan nem. Az együtteseknél egyébként is tapasztalható egyfajta elégedetlenség, ami érthető, hiszen szeretnének a tagok minél jobban élni — ám az intézménynek zárt költségvetési támogatása van, ezt nem léphetjük túl. Örülünk, hogy ezzel tudjuk biztosítani az ő béruket, ami nem a legmagasabb: körülbelül középen áll. Az énekkar helyzete rosszabb. Nagyon sokat szerepelnek, hetente kétszer-háromszor is fellépnek, s ehhez képest aránytalanul kevés a jövedelmük.

■ Milyen erők működhetnek az ilyen álhírek mögött?

— Úgy gondolom, szakmán belüli lobbyérdekek dominálnak. Vannak személyes ambíciók, amelyek az intézmény vezetésének megszerzésére irányulnak; és léteznek (szerintem) politikai érdekek is.

■ Végezetül: hogyan hat a Filharmóniára a kormány megszorító gazdaságpolitikája?

— Mintegy három százalékát vonják el a támogatásunknak; ez a bérek esetében tíz százalék. A legrosszabb hatása a honoráriumok után fizetendő Tbjárulék tervezett bevezetésének lenne. Ez azt jelentené, hogy feleannyi koncert rendezésére lenne lehetőségünk, mint jelenleg.

25 Brém-Nagy Ferenc

INFLÁCIÓS NÓTA: — Gázsikám, akkor még egyszer, hogy ... Egy ezresnek ötven a fele...

Ferter János rajza